

OŚRODEK DOKUMENTACJI
ZABYTKÓW W WARSZAWIE

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKÓW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V W X Y Z

Nr

POMORSKIE

4693

1. Obiekt

Budynek produkcyjny browaru

532/1

2. Czas powstania

ok. 1857 r.

3. Miejscowość

S Ł U P S K

4. Adres

ul. Kilińskiego 26-28

nr hipoteczny K.W. [REDACTED] nr dz. 690
nr rej. grunt. 314, obręb 6/4

5. Przynależność administracyjna

województwo śląskie

gmina Słupsk

6. Poprzednie nazwy miejscowości

S T O L P

7. Przynależność administracyjna
przed 1.VI.1975 r.

województwo koszalińskie

powiat słupski

8. Właściciel i jego adres

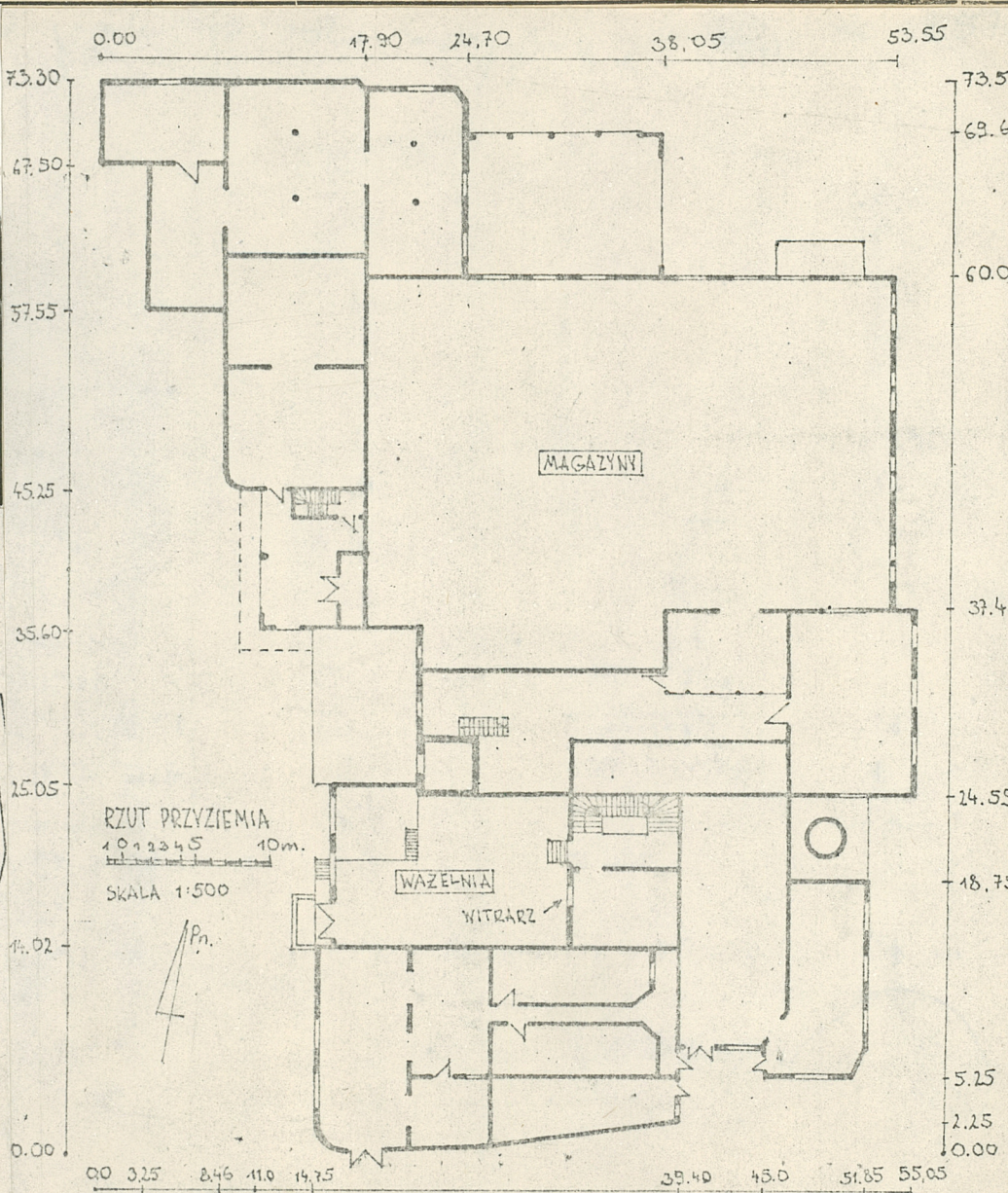
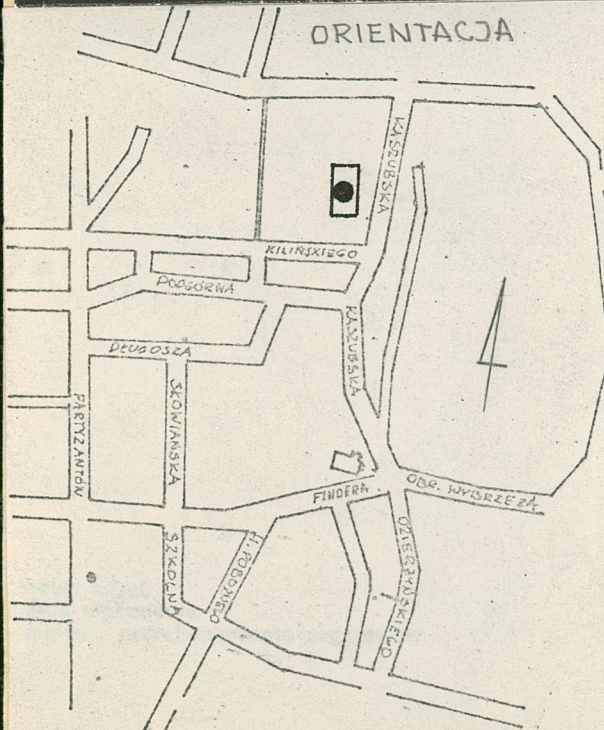
Skarb Państwa

9. Użytkownik i jego adres

Zakłady Piwowarskie w Koszalinie
Browar w Słupsku

10. Rejestr zabytków

Nr A-294 data 6.07.1983

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu.

- Właściciel [REDACTED]
- Browar powstał z rozbudowy małego browaru, który w 1857 r. został zakupiony przez Ryszarda Haeydemana i w ciągu 15 lat został rozbudowany na łące obok. W 1872 roku Haeydeman rozbudowuje fragment ulicy Prezydenckiej obecnie ul. Kilińskiego nr 26 i 27 i tam powstał browar piwa leżakowe go z kieratem. Od momentu przejęcia syna Ryszarda Haeydemana - Paula, browar około roku 1891 zaczyna się intensywnie rozbudowywać. Zakupione zostały przez Paula tereny przyległe do browaru od wsch. i zach. W 1918 umiera Paul i browar przechodzi na własność jego żony, która użytkuje go do okresu II wojny światowej. Browar produkował trzy asortymenty towarów:
 - piwo - leżakowe i eksport.
 - zbożowe i białe
 - napoje bezalkoholowe
 - sztuczny lód

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

- Budynek usytuowany w zespole obiektów browaru, elewacja frontowa skierowana w kierunku pd.-zach.; działka na której się znajduje ograniczona jest od pd.wsch. ul. Kilińskiego, a od pn.-wsch. ul. Kaszubska, /50m od Cmentarza Komunalnego/.
- Budynek wybudowany z cegły czerwonej o zróżnicowanej grubości murów zewnętrznych i wewnętrznych; strop nad piwnicami ceglany gęstożebrowy typu Kleina - nad poszczególnymi kondygnacjami prosty strop belkowy ze ślepą podłogą drewnianą; posadzka : w parterze i piwnicach cementowa z płytek ceramicznych i kamien-nych; drewniana biała podłoga na pozostałych kondygnacjach; więźba dachowa drewniana o konstrukcji jętkowej; drzwi o zróżni-cowanej konstrukcji i materiale : drewniane deskowe, płycinowe, metalowe, obite blachą; stolarka przystosowana do dużych otw. okiennych wielodziałowa bez śłemia, otwory okienne z nadprożami na łukach oddzielonych: od dużych w parterze do małych na wyższych kondygnacjach.
- Budynek na rzucie rozczłonkowanym /patrz rzut/, w którym wyodrębnić można cztery podstawowe funkcje : /1/ warzelnia, /2/ magazyny, /3/ stara nieużywana butelkownia - pod całością piwnice mieszczące wszystkie procesy technologiczne produkcji piwa; rzut budynku i rozmieszczenie w nim poszczególnych pomieszczeń podporządkowany jest procesowi technologicznemu produkcji piwa.
- Bryła budynku rozczłonkowana na wiele brył krytych w większości płaskim dachem dwuspadowym /patrz zdjęcia/, w części środkowej budynku czworokątna wieża kominowa z datowaniem /1911/ i charakterystycznym chełmem /obecnie nieistniejącym/; na rozbicie brył budynku wpłynęły rozbudowy i przebudowy różnych jego partii w różnych okresach.
- Elewacje ceglane / czerwona cegła licówka/ nietynkowane z charakterystycznymi ceglanymi fryzami i otworami okiennymi, /jest to charakterystyczny styl obiektów przemysłowych przełomu XIX i XX w. na Pomorzu Zachodnim/; elewacja frontowa /1-15/, elewacja pn.-zach. /16, 17/, elewacja pn.-wsch. /18-20/, elewacja pd.-wsch. /21, 22/.
- Dachy płaskie dwuspadowe, płaskie jednospadowe - kryte papą oraz czterospadowe nad bryłami najwyższymi /dominującymi/, kryte dachówką ceramiczną.
- Wnętrze złożone jest z szeregu hal produkcyjnych, pomieszczeń magazynowych i gospodarczych oraz piwnic i dzieli się na cztery części związane z procesem produkcyjnym: /1/ warzelnia, w której [23-28] wnętrze jest w całości zachowane z lat 30-tych XX w., na uwagę zasługuje w nim witraż z datowaniem i inicjałami właściciela; [26] /2/ wnętrza magazynów, w których zachowały się elementy starych [37-41] urządzeń oraz wyposażenia browaru, /3/ butelkownia /nieużytkowana/; piwnice z zachowaną fermentownią i częściowo zachowaną leżakownią [31-36] w wyposażenie budynku wchodzi zachowane okucie drzwi, okien oraz części starych urządzeń browaru, -Inst.:elektr., wod.-kan., c.o.o.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne Browar	17. Użytkowanie obecne Browar
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja <ul style="list-style-type: none"> - trzy fazy rozbudowy browaru <ol style="list-style-type: none"> 1. [REDACTED] 1857r. - 1873r. 2. [REDACTED] 1891r. - 1918r. 3. Żona [REDACTED] 1918r. - 1945r. - obecnie czyli ok. trzy lata temu /ok.1980r./ • browar zmodernizowano. 		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne ściany, wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycia dachu, wyposażenie i instalacje) <ul style="list-style-type: none"> - Stan zachowania całości obiektu oraz jego poszczególnych elementów architektonicznych - dobry. - Ze względu na wiek niektórych części budynku wymagana jest bieżąca konserwacja oraz ekspertyza stanu zachowania fundamentów oraz izolacji poziomych. 	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie <ul style="list-style-type: none"> - otoczyć ochroną konserwatorską: warzelnię jako całość, fermentownię oraz zachowanych elementów architektonicznych. 			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

- Księga Wieczysta nr [REDACTED]
Sąd Rejonowy dz. Notarialny
Słupsk ul. Bieruta 13
- Rejestr gruntów nr 314 /obr. 6, nr dz. $\frac{690}{4}$ /
Urząd Miejski dz. Geodezji
Słupsk pl. Zwycięstwa 3

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowania, sygnatury)

- Deutschlands städtebau Stolp I.P.
Berlin - Halensee 1928.

22. Bibliografia

- Deutschlands städtebau Stolp I.P.
Berlin - Halensee 1928
- Adresbuch - Stolp - 1938

24. Uwagi różne

25. Wypełnił

Jacek Szczęsny

Imię i nazwisko

luty 1984 r.

data

26. Sprawdził

Imię i nazwisko

data

27. Załączniki

1. Miejscowość

Słupsk

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Budynek produkcyjny browaru

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

10 zdjęć, plan sytuacyjny

(2)

(3)

(4)

(5)

(6)

Wkładkę założył:

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

ór ODZ 1978 r.

Państwowy Browar w Stupsku.

I FAZA ROZBUDOWY 1857 - 1873

• STERNBRAUEREI R. W. HEYDEMANN •

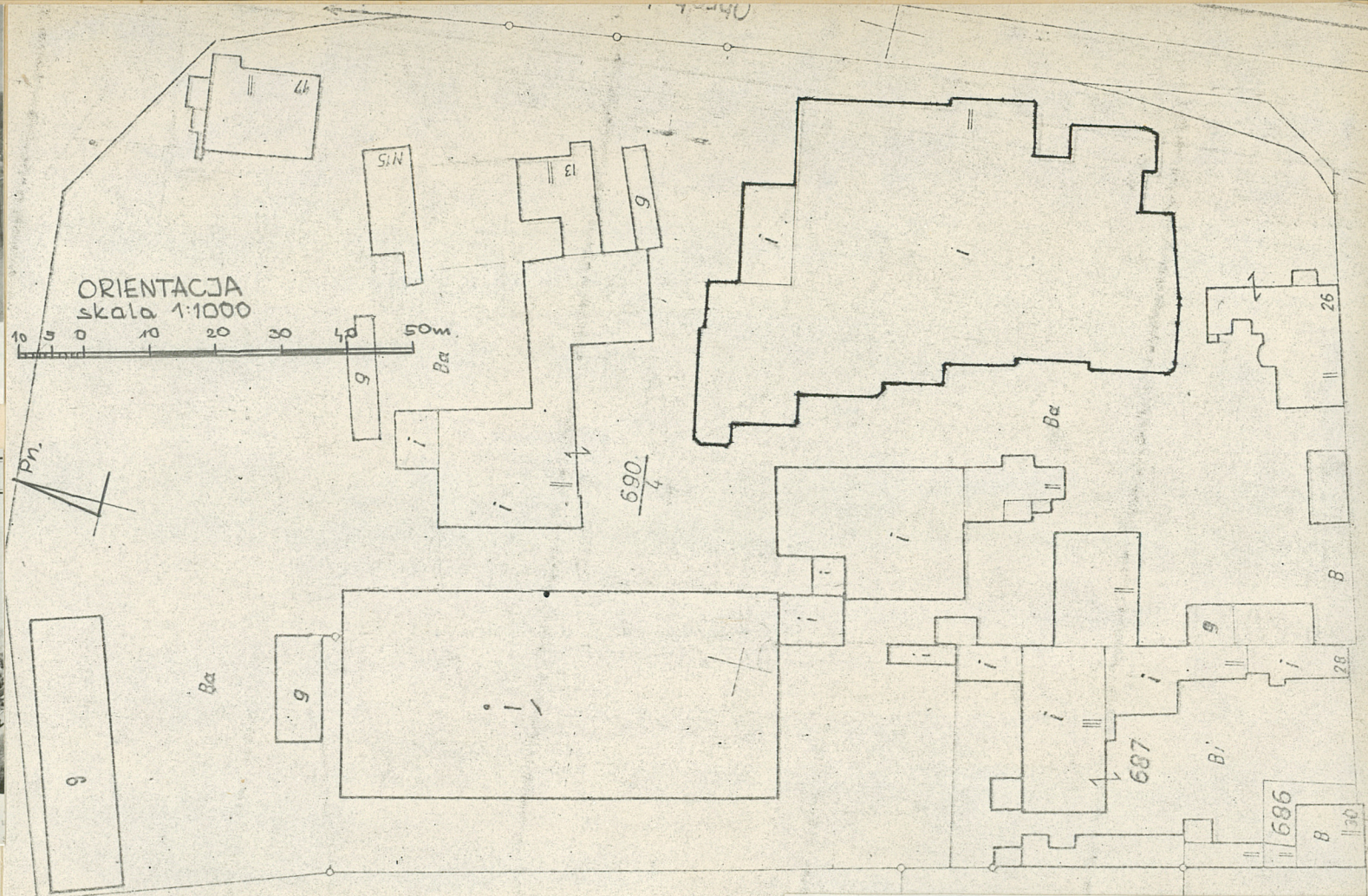

STERNBRAUEREI R.W.HEYDEMANN, STOLP i POMMERN

II FAZA ROZBUDOWY 1891 - 1918

STAN ZE STYCZNIA 1984r.

stan ze styc2. 1984r.

stan z 1926r.

1. Miejscowość

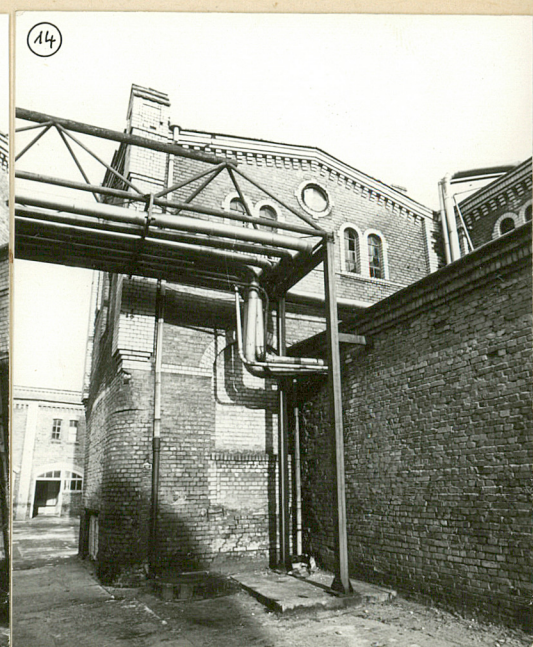
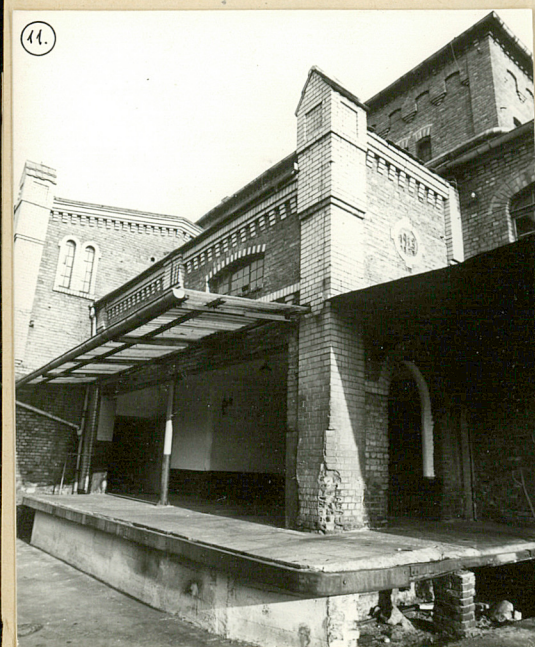
Słupsk

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Budynek produkcyjny browaru

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

16 zdjęć

1. Miejscowość

Słupsk

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

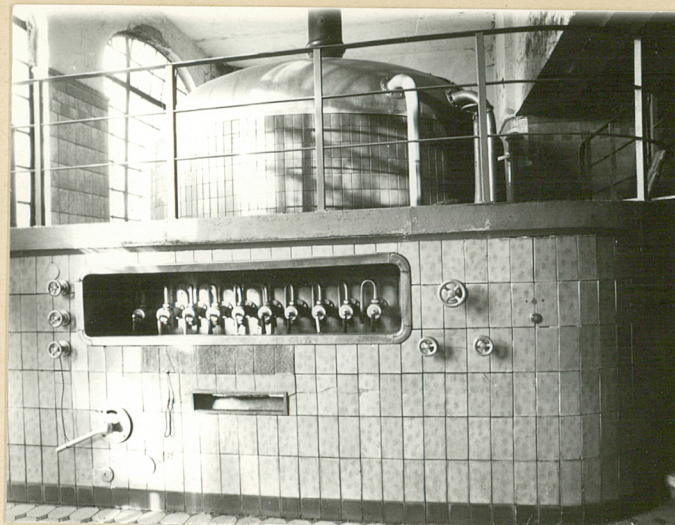
Budynek produkcyjny browaru

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

13 zdjęć

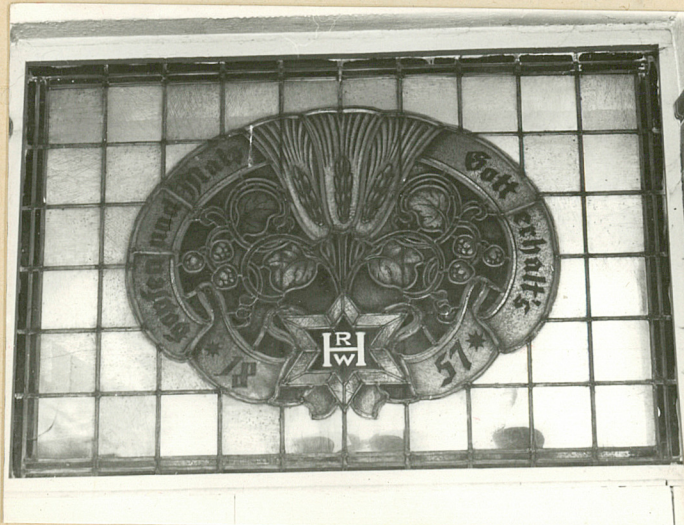
23

24

25

26

27

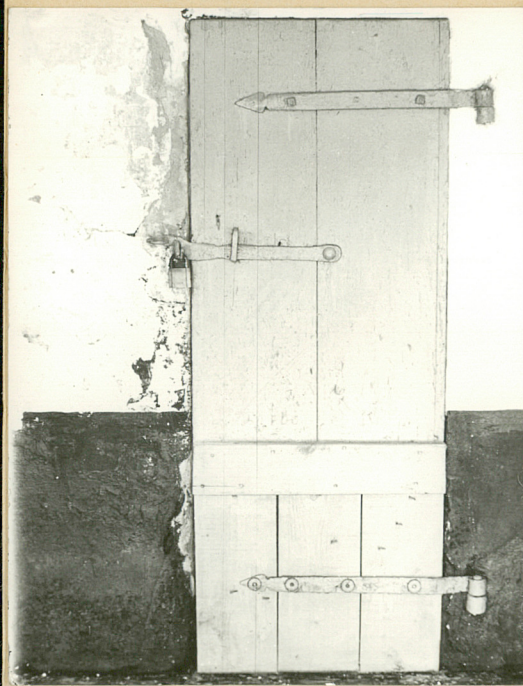

28

Wkładkę założył:
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

Wzór ODZ 1978 r.

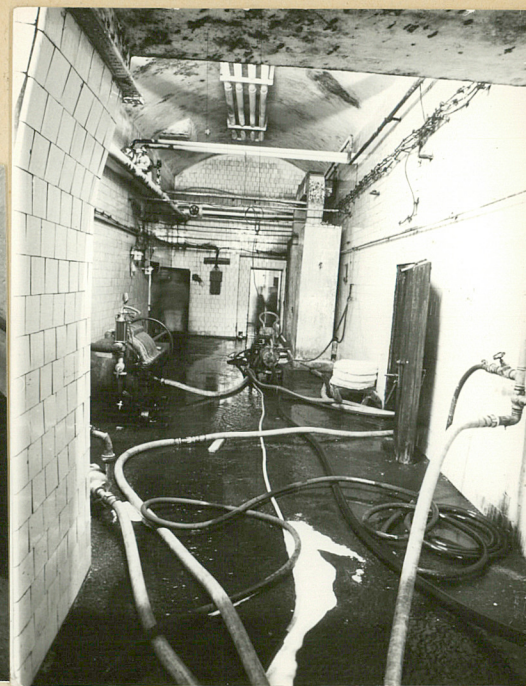
(29)

(30)

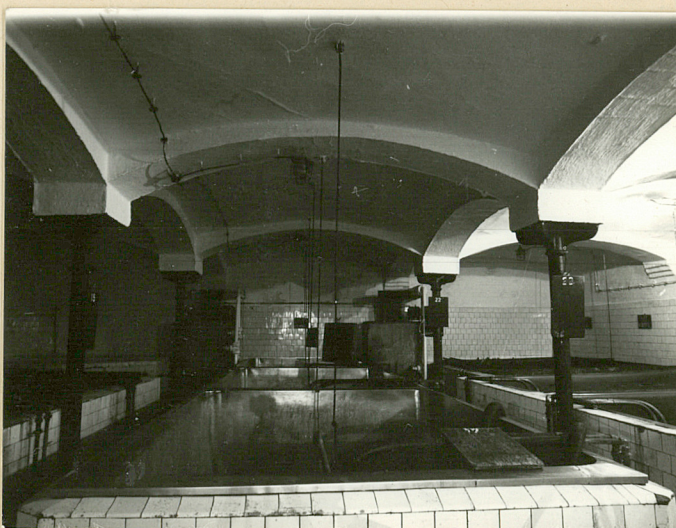
(31)

(32)

(33)

(34)

(35)

1. Miejscowość

Słupsk

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Budynek produkcyjny browaru

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

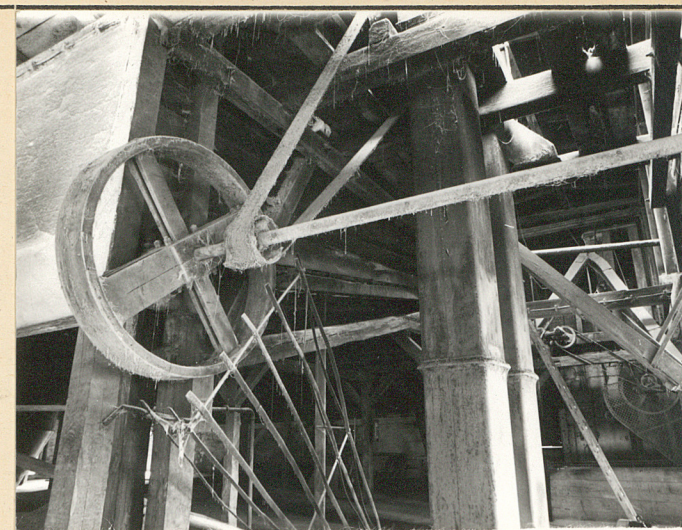
6 zdjęć

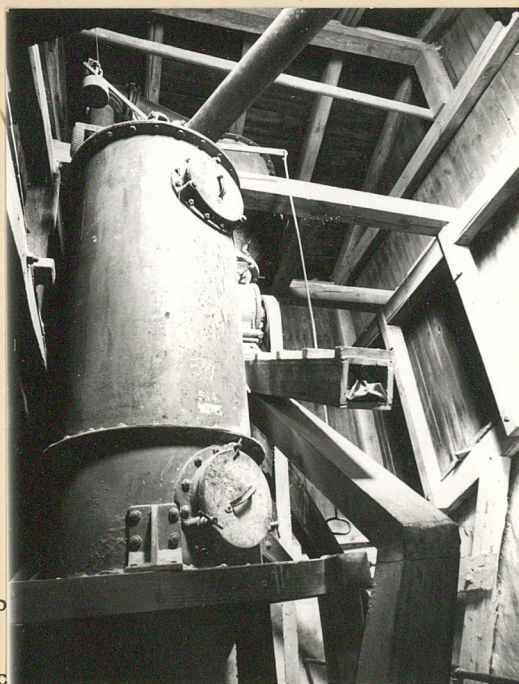
36

37

38

Wkładkę zało

Miejsce przec

39

40

41

r ODZ 1978 r.